

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/32/2023
Identifikačné číslo spisu:	6123293981
Dátum vydania rozhodnutia:	10.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6123293981.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v právnej veci žalobcu Contesta, s.r.o., Bratislava - Petržalka, Výšehradská 4, IČO: 46 106 511, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Barbara Holíková, s.r.o., Bratislava - mestská časť Karlova Ves, Staré Grunty 162, proti žalovanému LEPŠIA SPRÁVA, n. o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Štefánikova 23, IČO: 52 632 865, zastúpenej advokátkou kanceláriou VALACHOVIČ & PARTNERS s.r.o., Bratislava, Mostová 2, IČO: 50 647 903, o zaplatenie 9 581,18 eura s príslušenstvom, vedenej na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 76Cb/27/2023, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie o spore je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica ako súd upomínací listom z 1. augusta 2023 postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jeho prejednanie a rozhodnutie, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3 a § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a súdny spis podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že predmetom konania je zaplatenie peňažného plnenia na základe zmluvy o refakturácii nákladov uzatvorenej podľa § 51 zákona č. 40/1964 Z. z. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a nejde tu o spor medzi podnikateľmi, ale správcami podľa osobitného zákona č. 182/1993 Z. z. zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov Z. z. (ďalej aj „zákon č. 182/1993 Z. z.“). Poukázal na to, že medzi žalobcom a žalovaným neexistuje žiaden obchodný záväzkový vzťah, či už relatívny podľa § 261 ods. 1 a 2 zák. č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník (ďalej aj ako „ObZ“), absolútny podľa § 261 ods. 6 ObZ, alebo fakultatívny podľa § 262 ObZ, zároveň konanie nevyplýva ani

z prvej a druhej časti ObZ, takže ide o občianskoprávny spor nesúvisiaci s podnikateľskou činnosťou jeho účastníkov. Uviedol tiež, že predmetná žaloba predstavuje tzv. iný občianskoprávny spor týkajúci sa bytu, obytnej miestnosti alebo nebytového priestoru upravený v osobitnom zákone č. 182/1993 Z. z. ktorý sa má v zmysle Vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy (ďalej len „Vyhláška MS SR č. 543/2005 Z. z.“), prílohy 1, časti II, A, bodu 2, písm. g) zapisovať výlučne do súdneho registra občianskoprávnej agendy „C“, a to bez ohľadu na povahu účastníkov konania.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III, vzhľadom na predloženie nesúhlasu Mestského súdu Bratislava III s postúpením mu veci Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle ust. § 43 ods. 2 CSP tento nesúhlas prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením je dôvodný a príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava IV.

4. Z obsahu spisu vyplýva, že návrhom na vydanie platobného rozkazu sa žalobca domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9 581,18 eura s príslušenstvom titulom neuhradenia peňažného plnenia na základe zmluvy o refakturácii vystavenej žalobcom. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 23. mája 2023 platobný rozkaz sp. zn. 25Up/644/2023, ktorý bol žalovanému doručený dňa 23. mája 2023. Podaním doručeným súdu dňa 6. júna 2023 podal proti vyššie uvedenému platobnému rozkazu odpor. Keďže žalobca navrhol pokračovanie v konaní, a to na súde príslušnom na prejednanie veci v zmysle ustanovení CSP, Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec na rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na konanie vo veci. Tento súd s postúpením nesúhlasil, poukazujúc na ust. § 12 ods. 2 CSP a § 22 písm. a) CSP, pretože podľa neho ide vo veci o občianskoprávny spor, a tak vecne a miestne príslušným má byť Mestský súd Bratislava IV.

5. Podľa § 14 ods. 1 zák. č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní (ďalej aj „zákon o UK“), odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

6. Podľa § 14 ods. 3 zák. č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní (ďalej aj „zákon o UK“), ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

7. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

8. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa § 22 písm. a) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

11. Podľa § 2 ods. 4 zák. č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1.6.2023 sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

12. Podľa Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom

a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy (ďalej aj „Vyhláška MS SR č. 543/2005 Z. z.“) sa do súdneho registra „Cb“ zapisuje

a) žaloba a návrh na začatie konania v obchodných veciach, určovací návrh a návrh vyvolaný konaním pri výkone rozhodnutia a exekúcii v obchodných veciach,

b) návrh na vydanie platobného rozkazu v obchodnoprávných veciach; v tomto súdnom registri sa vedie vec aj po vydaní platobného rozkazu, v ktorej bol podaný opravný prostriedok proti výroku o trovách konania vec, v ktorej bol podaný odpor proti platobnému rozkazu vrátane odporu podaného oneskorene, bez odôvodnenia vo veci samej alebo neoprávnenou osobou, a vec, v ktorej bol návrh na vydanie platobného rozkazu vzatý späť,

c) žaloba, z ktorej je zrejmé, že záväzkový vzťah účastníkov, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 Obchodného zákonníka, sa spravuje podľa písomnej dohody Obchodným zákonníkom vrátane vzťahu, ktorý vznikol pri zabezpečení záväzku z tejto zmluvy; to neplatí, ak ide o spory zo spotrebiteľských zmlúv,

d) žaloba, ak je jej predmetom uplatňovanie práv z nekalej súťaže podľa § 44 až 55 Obchodného zákonníka, práv z obchodného tajomstva podľa § 17 až 20 Obchodného zákonníka, práv z obchodného mena podľa § 8 až 12 Obchodného zákonníka a iné žaloby, ak je ich predmetom vzťah z Obchodného zákonníka,

e) návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu.

13. Podľa § 36 ods. 1 veta prvá CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný.

14. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednávania sporu.

15. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

16. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 12 ods. 2 a § 22 CSP v nadväznosti pre prechodné ustanovenie § 471c CSP. Konanie na Okresnom súde Banská Bystrica bolo začaté dňa 6. apríla 2023 a tento vec postúpil v zmysle § 14 ods. 3 zákona o UK dňa 2. augusta 2023, teda v čase účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia týkajúce sa vecnej aj kauzálnej príslušnosti súdov v obchodnoprávných sporoch.

17. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach upravené inak, je preto potrebné, aby sudy aj na konania začaté a prebiehajúce podľa predchádzajúcej právnej úpravy, aplikovali novú právnu úpravu, a to od momentu nadobudnutia jej účinnosti.

18. V rámci novely Civilného sporového poriadku bolo prijaté aj prechodné ustanovenie obsiahnuté v § 471c CSP, podľa ktorého sa konania začaté podľa predchádzajúcej právnej úprav a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 (s výnimkou prípadov, kedy osobitný predpis výslovne upravil prechod výkonu súdnictva na iný súd). Uvedené prechodné ustanovenie tak upravuje zachovanie vecnej a miestnej príslušnosti v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Predmetné prechodné ustanovenie, ale neupravuje zachovanie funkčnej a kauzálnej príslušnosti, čo vyplýva z gramatického (jazykového) výkladu predmetného ustanovenia. Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle zahrnúť v prechodnom ustanovení § 471c CSP aj zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti, urobil by tak obdobne, ako v prípade § 470 ods. 4 CSP.

19. V rámci zavedenej tzv. reformy súdnej mapy boli s účinnosťou od 1.6.2023 zrušené pôvodné okresné sudy v obvode KS Bratislava, a to konkrétne Okresný súd Bratislava I, Okresný súd Bratislava II, Okresný súd Bratislava III, Okresný súd Bratislava IV, Okresný súd Bratislava V a vznikli 4 nové mestské sudy - Mestský súd Bratislava I ako súd vybavujúci trestnoprávnu agendu pre obvod Mestského súdu Bratislava I a niektoré obzvlášť závažné zločiny pre obvod KS Bratislava, Mestský súd Bratislava II ako súd vybavujúci rodinnoprávnu a poručenskú agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod KS Bratislava, Mestský súd Bratislava III ako súd vybavujúci obchodnoprávnu agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod KS Bratislava a Mestský súd Bratislava IV ako súd vybavujúci občianskoprávnu agendu, resp. ide o súd vecne príslušný, ak nie je ustanovené inak, pre obvod Mestského súdu Bratislava IV na konanie v prvej inštancii a na konanie vo veciach podľa druhej a šiestej až ôsmej hlavy druhej časti CMP (Civilného mimosporového poriadku) pre obvod Mestského súdu Bratislava IV (zák. č. 371/2016 Z.z. v znení účinnom od 1. júna 2023, § 12 ods. 2 CSP, § 3 ods. 4 CMP, § 3 ods. 3 CMP, § 22 písm. a/ CSP, § 15 ods. 2 a 16 ods. 1 písm. a/ trestného poriadku).

20. Ďalšou otázkou, ktorú bolo potrebné vyriešiť je otázka, či predmetom tohto konania je občianskoprávny spor alebo obchodnoprávny spor. Najvyšší súd k uvedenej otázke uvádza, že z nesúhlasu Mestského súdu Bratislava III, ako aj z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je pohľadávka správcu bytového domu na ul. S. X-XX v S. - právnickej osoby - podnikateľa proti správcovi bytového domu na ul. S. X - neziskovej organizácii, a to zo Zmluvy o refakturácii nákladov na vodné stočné a prevádzku kotolne, vrátane zabezpečenia tepla na ohrev TUV a vykurovanie uzavretej podľa § 51 Občianskeho zákonníka. Predmetom je refakturácia nákladov na spotrebu vody a elektrickej energie na ÚK a TUV, ktorej odberateľom sú vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome na ul. S. X-XX, S., ale zároveň aj vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na ul. S. X v Bratislave, ktorí sú podľa predmetnej zmluvy povinní platiť žalobcovi pravidelné preddavky na dodávku vody a elektrickej energie na ohrev TUV a vykurovanie, ako aj vyúčtovanie skutočnej spotreby za rok 2021. V zmysle § 9 ods. 7 zák. č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov týchto vlastníkov vo vlastnom mene zastupujú a konajú na ich účet správcovia bytového domu. Z uvedeného vyplýva, že ide o vzťah, ktorý nespadá pod obchodnozávazkové vzťahy upravené v § 261 ods. 1 a 2 zák. č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník (ďalej aj ako „ObZ“), ani pod tzv. absolútne obchodnozávazkové vzťahy podľa § 261 ods. 6 ObZ, či fakultatívne obchodnozávazkové vzťahy podľa § 262 ObZ, a zároveň konanie nevyplyva ani z prvej a druhej časti Obchodného zákonníka. Predmetom tohto konania teda nie je obchodnoprávny spor, a preto je nesúhlas Mestského súdu Bratislava III, ktorý je súdom kauzálnie príslušným na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod KS Bratislava, dôvodný. V konaní ide o vzťah občianskoprávneho charakteru.

21. Najvyšší súd v predmetnom konaní zistil, že v čase začatia upomínacieho konania ešte existovali tak Okresný súd Bratislava III, ako aj Okresný súd Bratislava IV, pričom ich príslušnosť bola zmiešaná - teda tak na trestné veci, občianskoprávne veci, rodinnoprávne veci ako aj obchodnoprávne veci. Dňom 1.6.2023 však došlo k ich zrušeniu a vytvoreniu nových mestských súdov, pričom každý z nich je zameraný na iný okruh vybavovanej agendy (tak ako je uvedené v bode 19.). V čase postúpenia veci z upomínacieho súdu na novozriadený Mestský súd Bratislava III, bol tento súd už kauzálnie príslušným súdom len na obchodnoprávne veci pre obvod tohto súdu. Najvyšší súd vychádzajúc z jazykového výkladu § 12 ods. 2, ktorý upravuje príslušnosť novozriadeného Mestského súdu Bratislava IV a § 22 CSP (ktorý upravuje kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch), ako aj z teleologického výkladu zohľadňujúceho účel novely, ktorým je špecializácia súdov s cieľom zabezpečenia rýchlosti, kvality a efektívnosti rozhodovania, za súčasnej absencie prechodného ustanovenia, ktoré by obsahovalo odlišnú úpravu, dospel k záveru, že tak § 12 ods. 2, ako aj § 22 písm. a) CSP je potrebné od 1. júna 2023 aplikovať aj v takom prípade, keď okresný súd príslušný podľa právnej úpravy účinnej do 31. mája 2023 nie je ten istý ako po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy. Vzhľadom na predmet tohto občianskoprávneho konania je (s poukazom na vyššie uvedené) na toto konanie príslušný okresný súd podľa § 12 ods. 2 CSP, pričom kauzálnu príslušnosť zákonodarca v tomto smere nezaviedol, teda na konanie je vecne a miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

22. Na základe uvedených skutočností najvyšší súd uzatvára, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III je dôvodný, keďže na prejednanie tohto sporu nie je kauzálny príslušný. Na konanie v občianskoprávnom spore proti právnickej osobe so sídlom v obvode Mestského súdu Bratislava IV, je príslušný Mestský súd Bratislava IV (§ 12 ods. 2 , § 15 ods. 1 CSP, § 2 ods. 4 zák. č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1.6.2023).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.